

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»

Затверджую
Т.в.о. ректора Ольга КОПУСЬ
«29» червня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ В ДЕРЖАВНОМУ ЗАКЛАДІ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
К.Д.УШИНСЬКОГО»

Схвалено рішенням вченої ради
Університету Ушинського (протокол
від «29» червня 2023 р. №13).

Уведено в дію наказом №181 від
«29» червня 2023 р.

Одеса – 2023

1. Загальні положення.

1.1. Положення про проведення науково-дослідної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2016 р. №261, освітньо-наукових програм та навчальних планів, Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (зі змінами).

1.2. Положення регламентує порядок і форми проходження науково-дослідної практики здобувачами вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем (далі – аспіранти) усіх форм навчання у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» (далі – Університет Ушинського).

1.3. Науково-дослідна практика на третьому освітньо-науковому рівні є одним із компонентів спрямованих на набуття універсальних навичок дослідника професійної та практичної підготовки аспірантів, зокрема набуття здобувачем вмінь і навичок з організації та проведення самостійних інноваційних досліджень, вдосконалення дослідницьких вмінь і навичок, здобутих у процесі теоретичного навчання.

1.3. Науково-дослідна практика в системі вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні є компонентом професійної підготовки до дослідницької діяльності, яка спрямована на набуття універсальних навичок дослідника та являє собою вид практичної підготовки аспірантів до організації та проведення самостійних інноваційних досліджень,

вдосконалення дослідницьких вмінь і навичок, здобутих у процесі теоретичного навчання.

2. Мета і завдання науково-дослідної практики

2.1. Метою науково-дослідної практики аспірантів є набуття навичок та вмінь науково-дослідницької роботи.

2.2. У процесі проходження науково-дослідної практики аспіранти повинні:

- планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні та/або практико-орієнтовані дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики, виявляти лідерство, автономність і відповідальність під час їх реалізації;
- застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність;
- критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок;
- розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів;
- вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій, впроваджувати результати наукових пошукувань у професійному

середовищі, поширювати й популяризувати їх через сучасні форми наукової комунікації.

- розуміти особливості соціально-психологічних процесів; знати, розробляти та використовувати психологічні теорії, концепції, моделі, підходи та методи психологічних досліджень.

2.3. Науково-дослідна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

- огляд теоретико-методологічних та експериментальних робіт відповідно до наукової проблематики аспіранта;

- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

- ознайомлення із структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку дослідження;

- проведення емпіричного дослідження, обробка та аналіз отриманих даних, їх інтерпретація;

- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій дослідження (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, методичних рекомендацій тощо).

3. Організаційні основи науково-дослідної практики аспірантів.

3.1. Організатором та базою для проходження науково-дослідної практики аспірантів, як правило, є кафедра, де працює гарант ОНП та /або науковий керівник. Функцію керівника науково-дослідної практики виконує науковий керівник здобувача.

3.2. Для аспірантів, які працевлаштовані в інших закладах вищої освіти, базами практики можуть бути сторонні заклади. У разі погодження аспірант, має написати заяву (Додаток 3) та подати клопотання від бази практики (Додаток 2). На основі договору (Додаток 1) аспіранти отримують

направлення на проходження практики, яке готує відділ аспірантури та докторантури. Направлення на практику оформляється в одному примірнику згідно з установленою формою (Додаток 4).

3.3. Гарант ОНП на настановній конференції знайомить аспірантів з порядком проходження науково-дослідної практики, звітними документами, формою та змістом практики; здійснює облік проходження науково-дослідної практики аспірантами.

3.4. Загальний обсяг науково-дослідної практики складає 3 кредити ЕКТС і проходить у третьому семестрі навчання.

3.5. Термін проходження науково-дослідної практики та її програма визначаються в індивідуальному навчальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, гарантом ОНП.

4. Права та обов'язки аспіранта.

4.1. Аспірант має право:

- з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, гаранта, вносити пропозиції з удосконалення організації науково-дослідної практики;
- відвідувати заняття провідних фахівців Університету Ушинського, долучатися до науково-дослідних проєктів, інноваційних розробок кафедри з метою вивчення дослідницької діяльності, знайомства з передовим дослідницьким досвідом;
- проходити науково-дослідну практику за місцем роботи, якщо професійно провадять науково-педагогічну/науково-дослідну діяльність у закладі вищої освіти/науковій установі (за умови узгодження програми науково-дослідної практики).

4.2. Аспірант зобов'язаний:

- виконувати всі види робіт, передбачені програмою науково-дослідної практики;

- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку Університету Ушинського, розпоряджень адміністрації та керівників практики;
- подавати на вимогу наукового керівника результати всіх видів робіт, що передбачені індивідуальним планом практики;
- своєчасно звітувати про виконання індивідуального плану практики і подати науковому керівнику звітну документацію.

5. Права та обов'язки керівника науково-педагогічної практики.

5.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранта ОНП, за якою закріплений здобувач.

5.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта;
- добирає завдання для проведення науково-дослідної практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації дослідження;
- контролює роботу аспіранта, виконання всіх видів його роботи, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готує відгук на звіт аспіранта про проходження практики.

5.3. У разі проходження науково-дослідної практики за місцем роботи аспіранту призначається куратор від цього закладу вищої освіти (наукової установи) з числа провідних науково-педагогічних працівників. Обсяг прав та обов'язків куратора узгоджується з науковим керівником та гарантом.

6. Процедура проходження науково-дослідної практики аспіранта.

6.1. Зміст і програма проходження науково-дослідної практики конкретизуються індивідуальним планом практики. Науково-дослідна практика містить такі види робіт:

- бібліографічна робота із залучення сучасних інформаційних технологій;

- вивчення результатів науково-дослідної роботи науково-педагогічних працівників Університету Ушинського з проблематики дослідження аспіранта, дослідницького досвіду наукових шкіл;

- формулювання та реалізацію мети дослідження, яке проводиться в межах дисертаційного дослідження аспіранта;

- обрання релевантних меті методів дослідження, за необхідності модифікацію існуючих та розробку нових методів, методи та дослідницьких процедур;

- проведення наукового дослідження, обробку отриманих результатів, їх аналіз та інтерпретацію з урахуванням опублікованих матеріалів;

- апробацію результатів дослідження (у формі участі у конференції, доповіді на розширеному засіданні кафедри, публікації наукової статті тощо).

6.2. Аудиторні заняття аспірант зобов'язаний проводити у присутності наукового керівника.

6.3. Індивідуальний план науково-дослідної практики є складовою щоденника практики здобувача вищої освіти, погоджується науковим керівником, гарантом ОНП, завідувачем відділу аспірантури та докторантури і затверджується проректором з наукової роботи.

6.4. Після проходження науково-дослідної практики аспірант у триденний термін подає науковому керівнику заповнений щоденник практики, індивідуальний план науково-дослідної практики, звіт про результати проходження науково-дослідної практики.

6.5. Аспіранти, які працюють у закладах вищої освіти/наукових установах на наукових/науково-педагогічних посадах, і за бажанням проходили практику за місцем роботи, до щоденника практики додають довідку з місця роботи, в якій зазначено навантаження, розгорнуту характеристику від відповідального куратора.

6.6. Формою підсумкового контролю з практики є залік.

6.7. Залік з практики проводить комісія у складі гаранта ОНП та наукового керівника (керівників). Залік проводиться протягом десяти робочих днів після закінчення практики, у формі захисту аспірантом звіту з практики.

6.8. Оцінювання результатів проходження науково-дослідної практики здійснюється за критеріями, що впроваджені в Університеті Ушинського за 100-бальною шкалою ЄКТС та національною шкалою. Оцінка за практику вноситься в щоденник практики і у заліково-екзаменаційну відомість за підписом наукового керівника, гаранта ОНП та подаються до відділу аспірантури та докторантури.

6.9. Аспірант, який не виконав індивідуальний план науково-дослідної практики з поважної причини, має право її повторного проходження за індивідуальним графіком у вільний від навчання час.

6.10. Аспірант, який не виконав програму практики без поважних причин, вважається таким, що не виконав індивідуальний навчальний план роботи аспіранта і відраховується з аспірантури.

7. Матеріальне забезпечення практики

7.1. Витрати на науково-дослідну практику аспірантів Університету Ушинського є складником частини загальних витрат на підготовку здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем.

7.2. Планування навантаження науково-педагогічним працівникам кафедр за керівництво науково-дослідною практикою проводиться в такий спосіб:

Ірина СИЛЬЧЕНКО

ДОГОВІР № _____
про проведення науково-дослідної практики аспірантів
закладу вищої освіти

Місто Одеса

«___» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (далі – заклад) в особі ректора **Красножона А. В.** діючого на
підставі статуту і, з другої сторони, _____
(назва закладу вищої освіти)

(надалі – база практики) в особі _____
(посада), діючого на підставі
(прізвище, ініціали) _____, (далі – сторони),
(статут закладу вищої освіти, розпорядження, доручення)

уклади між собою договір:

1. База практики зобов'язується:**1.1. Прийняти аспірантів на практику згідно з календарним планом:**

№	Спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів освіти	Термін практики (початок – кінець)

- 1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.
- 1.3. Створити належні умови для виконання аспірантами програми практики, не допускати їх використання до найняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.
- 1.4. Забезпечити аспірантам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати аспірантів-практикантів безпечних методів праці.
- 1.5. Надати аспірантам-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.
- 1.6. Забезпечити облік виходів на роботу аспірантів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного аспіранта-практиканта, у котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Додаткові умови _____

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список аспірантів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів/наукових співробітників.

2.3. Забезпечити додержання аспірантами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з аспірантами під час проходження практики.

2.4. Додаткові умови _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір укладено у двох примірниках: по одному – базі практики і закладу вищої освіти.

3.5. Юридичні адреси сторін:

Заклад вищої освіти: 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26

База практики: _____

Підписи та печатки:

Від закладу вищої освіти:

Андрій КРАСНОЖОН

Від бази практики:

(підпис)

(підпис)

М.П. «__» _____ 20__ р.

«__» _____ 20__ р.

М.П.

Додаток 2

Офіційний бланк бази практики

Проректору з наукової роботи
Університету Ушинського
Ганні МУЗИЧЕНКО

(повна назва бази практики)

(ПІБ керівника закладу)

КЛОПОТАННЯ

Прошу направити аспіранта (ку) _____ року навчання спеціальності _____

(ПІБ аспіранта)

для проходження _____ практики

(вид та назва практики)

до _____

(повна назва бази практики)

у період з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.

База практики зобов'язується прийняти аспіранта, призначити наказом кваліфікованого спеціаліста для безпосереднього керівництва практикою (куратора), створити необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти програми практики, забезпечити належні умови праці під час практики.

Директор

Підпис

Ім'я Прізвище

М.П.

Додаток 3
Проректору з наукової роботи
Університету Ушинського
Ганні МУЗИЧЕНКО
аспіранта(ки) 2 року навчання
спеціальності _____

(ПІБ аспіранта)

ЗАЯВА

Прошу дозволити мені проходити _____
(повна назва практики)

в _____
(повна назва та адреса закладу)

у період з «___» _____ 20__ р. по «___» _____ 20__ р.

«___» _____ 20__ р.

(підпис)

Місце кутового штампа
закладу вищої освіти

Керівнику

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ
(є підставою для зарахування на практику)

НА _____ ПРАКТИКУ
(назва практики)

Згідно з договором від «____» _____ 20__ року №_____, який
укладено
із _____

_____ (повна назва закладу вищої освіти/наукової установи)
направляємо на практику здобувачів вищої освіти другого року навчання
спеціальності _____

Строки практики з «____» _____ 20__ р.
по «____» _____ 20__ р.

Керівник практики від кафедри

(посада, прізвище, ім'я по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА, ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Керівник практики від ЗВО _____
(підпис) (ім'я, прізвище)